
Plan för elevhälsoarbetet på Årstaskolan

“En hela skolan ansats”

2016/2017

Sammanfattning

I denna *Elevhälsoplan* redovisar vi hur vi ser på begreppet *elevhälsa*, hur den är strukturerad utifrån både värdeinnehåll, struktur, ansvarsfördelning och rutiner. Med ordet *Elevhälsa* avser vi elevhälsans samtliga insatser; *medicinska, psykologiska, psykosociala* och *specialpedagogiska*.

På Årstaskolan arbetar vi med en "hela skolan ansats" vilket innebär att elevhälsoarbetet inte är reserverat enbart Elevhälsan. Elevhälsoarbetet på Årstaskolan är tvärtemot något som omfattar och berör alla. Lärande och hälsa går hand i hand och sker i samverkan mellan personal, elever och föräldrar/vårdnadshavare. Det sker i stor utsträckning genom att vi utgår från en gemensam värdegrund och att vi aktivt odlar den miljö, det klimat och det bemötande vi har på skolan. Det omfattar allt från specifika individbaserade insatser till förebyggande och främjande insatser på individ, grupp och organisationsnivå.

Elevhälsan ska främst vara *förebyggande* och *hälsofrämjande* (i texten också refererat till som att arbeta *salutogent*). Detta innebär att elevhälsan i sitt generellt inriktade arbete ska;

- Bidra till att skapa en *lärandekultur* som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa, det vill säga skapa en så positiv lärandesituation som möjligt.
- Bidra i arbetet till att skapa generella pedagogiska/praktiska anpassningar i lärmiljön.
- Förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter.
- Stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Arbeta utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Elevhälsans individuellt inriktade arbete ska;

- Bidra till att varje enskild elev ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.
- Undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa.
- Uppmärksamma och på rektorns uppdrag utreda orsaker till inlärningsproblem samt utreda och kartlägga faktorer som främjar hälsa och motverkar olika former av svårigheter.
- Bidra med åtgärder och anpassningar för varje enskild elev i behov av extra anpassning eller särskilt stöd.

Nyckelord; Elevhälsa, Värdegrund, Normkritik, Nyfikenhet, Samverkan, Lärandekultur

I denna skrift beskriver vi mer i detalj hur vi tänker...

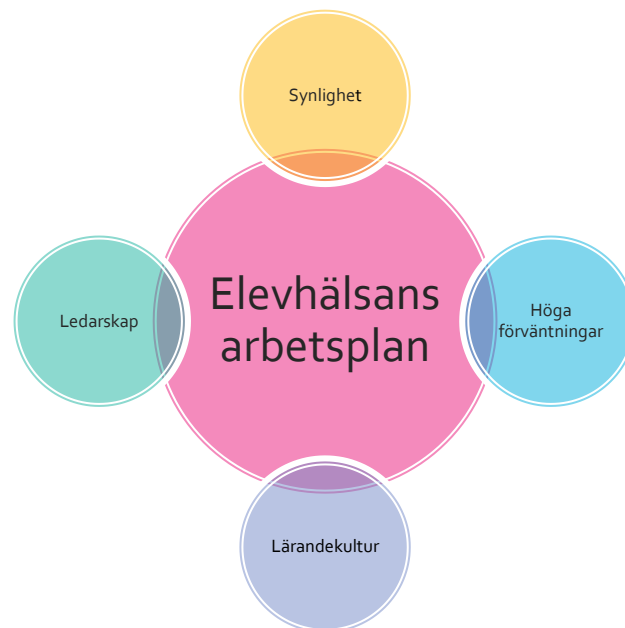
Innehåll

Sammanfattning.....	1
Inledning	4
Elevhälsans arbetsplan.....	4
Synlighet.....	4
Höga förväntningar	4
Ledarskap	5
Lärandekultur.....	5
Elevhälsans organisation.....	5
Elevhälsans uppdrag	5
Sambandet hälsa och lärande	6
Vår syn på elevhälsa	6
Värdegrund och normkreativa arbetsmetoder.....	7
Värdegrund	7
Normkreativa arbetsmetoder	8
Elevhälsoarbetets inriktning	8
Generella insatser utifrån en salutogen inriktning.....	9
Generella insatser utifrån en patogen inriktning	9
Särskilda insatser utifrån en salutogen inriktning.....	9
Särskilda insatser utifrån en patogen inriktning	9
Psykisk hälsa	9
Struktur för elevhälsoarbetet.....	10
I enheterna.....	10
Öppna EHT mottagningar.....	10
Samordnarskap.....	11
Schema öppen Elevhälsomottagning.....	12
Individuellt stöd.....	12
Handledning.....	12
Periodiserade insatser	12
Kompetensutveckling	12
Open space	12
Ansvarsfördelning - "hela skolan ansats"	13
Alla vuxna på skolan	13
Pedagoger.....	13
Mentorn	13

Arbetslaget	13
Trygghetsgruppen	13
Elevhälsan	14
Elevhälsans rutiner	18
Bilaga 1 - Kontaktuppgifter	20
Bilaga 2 - Mall för elevhälsosamtal	22
Bilaga 3 – Minnesanteckning Öppen Elevhälsomottagning	26
Bilaga 4 – Åtgärdsprocess	27
Rutin för åtgärdsprogram och pedagogisk utredning	27

Inledning

Elevehälsan är en av de viktigaste funktionerna på Årstaskolan. Dess betydelse för elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd går inte att överskatta, men elevehälsa handlar också minst lika mycket om förhållningssätt och värdegrund. På Årstaskolan är elevers hälsa allas angelägenhet och allas ansvar. Varje elev ska bli bemött med respekt, vara trygg och trivas i skolan. Vår uppgift är att främja lärande och undanröja hinder för elevers lust och möjlighet att lära och utvecklas. Det handlar också om att bidra till ett gott klimat på skolan och att ta ett övergripande elevehälsoansvar. Ett förtroendefullt samarbete mellan hem och skola är en förutsättning.

Elevehälsans arbetsplan

Elevehälsan arbetar utifrån ett antal ledord och definitioner som skall vägleda och kvalitetssäkra vårt arbete. Tillsammans utgör de vår *arbetsplan* för elevehälsoarbetet. Utifrån dessa kommer vi att regelbundet utvärdera och utveckla vårt arbete genom en enkät som skickas ut till personalen en gång per termin.

Synlighet

Elevehälsans arbetsrutiner ska vara kända av alla på skolan och vi ska vara tillgängliga i den dagliga verksamheten, genom öppna mottagningar och i kommunikationen kring elevärenden.

Höga förväntningar

Elevehälsan ska vara en enhet som äger medarbetarnas, elevernas och vårdnadshavarnas förtroende och som arbetar utifrån riktlinjer och förväntningar på en god elevehälsa.

Ledarskap

Elevhälsan ska leda elevhälsoarbetet på ett sådant sätt att vi stärker elever, personal och varandra i arbetet med att ge alla elever det stöd de har rätt till.

Lärandekultur

Elevhälsan ska bidra till en lärandekultur så att alla på skolan ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar genom nyfikenhet, prestigelöshet och en tilltro till allas förmåga att lyckas. Elevhälsan ska vara en språklig förebild när det gäller att tala om elever, personal, vårdnadshavare och externa resurser utifrån ett salutogent perspektiv.

Elevhälsans organisation

Det övergripande ansvaret för Elevhälsan ligger hos *rektor* Kalle Enström, men delegeras i det löpande arbetet till de *biträdande rektorerna* Ingrid Bäckström, Susanne Van Der Kwast, Johan Engström och Ulla Wettring. Elevhälsan består i övrigt av *två kuratorer*; Martin Brav och Olof Hedtjärn, *två specialpedagoger*; Nina Park, Emma Hallgren, *sex speciallärare* Barbro Nilsson, Maria Flaschner, Per Lundkvist, Charlotte Jakobsson, Kerstin Sellberg och Jonas Johansson, *två skolsköterskor*; Monica Pettersson Baumgart och Susanne Jonsson Fröler, en *resurspedagog*; Osman Cloarec, en *elevcoach*; Calle Drugge, en *skolläkare*; Dalia Cohen samt en *skolpsykolog*; Sandra Wrangdahl. Slutligen består Elevhälsan också av *ett antal kompishundar*; Bolla, Nova, Cherie och Hallon.

Elevhälsa börjar dock i det vardagliga. En stor del av elevhälsoarbetet och stöd till elever genomförs i det dagliga arbetet av pedagoger och övrig personal. I pedagogers och mentorers ansvar ligger utvecklingssamtal, information till hemmen, kommunikation till föräldrar och vårdnadshavare, vetskap om hur eleven fungerar socialt och överblick över skolarbetet. Till sin hjälp har de verktyg som pedagogiska utredningar och Åtgärdsprocessen (ÅP - se bilaga 4), men också stödsystem som arbetslag, handledning, Trygghetsgrupp och Elevhälsa. Tillsammans med pedagoger, mentorer och övrig personal är en väl fungerande Elevhälsa viktigt för att elever skall få det stöd de behöver och har rätt till.

Vi strävar efter att så tidigt som möjligt upptäcka de elever som är i behov av stöd. Elevhälsans *öppna mottagningar* är det forum man i första hand vänder sig till som personal om man har behov av stödinsatser eller konsultation.

Elevhälsans uppdrag

I skollagen har en samlad elevhälsa införts. Eleverna ska ha tillgång till *medicinska, psykologiska, psykosociala* och *specialpedagogiska* kompetenser. Elevhälsan kan bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I lagen anges att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Sambandet hälsa och lärande

I "Vägledning för elevhälsan" från 2014 utgiven av Socialstyrelsen och Skolverket beskrivs följande; "Elevhälsans insatser präglas av ett dubbelriktat samband mellan hälsa och lärande. Skolan måste hantera såväl elevers lärande som deras hälsa, och elevernas hälsa har stor betydelse för deras skolprestationer, välbefinnande och möjlighet att fungera i skolans sociala miljö. Omvänt har en elevs skolprestationer stor betydelse för den mentala hälsan. Sambandet har bland annat studerats i en systematisk kunskapsöversikt från Kungliga Vetenskapsakademien, där en tvärvetenskaplig panel gjorde följande sammanfattning av forskningsläget: Forskningen visar entydigt att barn som har svårt att hänga med i skolarbetet löper högre risk att få ett lågt självförtroende och må psykiskt sämre än andra barn. Omvänt ökar också ett lågt självförtroende eller en dålig psykisk hälsa risken för att barnet ska prestera sämre än sina klasskamrater i skolan".

Vår syn på elevhälsa

För att skapa bästa möjliga elevhälsa tycker vi det är viktigt att vi som organisation ser varje individ utifrån dess unika sammanhang och förutsättningar och utgår från att samtliga människor gör så gott de kan utifrån de förutsättningar de har.

Som Elevhälsa har vi därför valt ett *salutogent* förhållningssätt till elevhälsoarbetet och utgår från *systemteoretiska* och *lösningfokuserade* idéer. Det salutogena perspektivet fokuserar på faktorer som orsakar och vidmakthåller *hälsa* (till skillnad från *patogent* som fokuserar på orsaker till ohälsa). Sociologen och folkhälsovetaren Aaron Antonovsky som forskade kring *känslan av sammanhang* ställde den salutogena frågan; "vad främjar god hälsa?". Vi ser alltså elevhälsa som ett större begrepp som omfattar det fysiska och psykiska, miljön och allt som berör elevens vardag. Årstaskolans Elevhälsa vill i den andan utforska både elevernas styrkor samt det friska som finns i deras sammanhang eftersom det är genom dem vi tror oss finna lösningar till eventuella svårigheter.

Vi arbetar systemteoretiskt. Det innebär i korthet att vi aktivt arbetar för att behålla nyfikenheten och se en individs behov utifrån många olika perspektiv. Det hjälper oss undvika att patologisera och fastna i enkla svartvita förklaringsmodeller, och istället försöka förstå enskilda individers behov utifrån ett synsätt att *summan är större än delarna* och att ingenting kan förstås isolerat från sin kontext. En viktig förutsättning för vårt arbete är därför *samverkan*. Samverkan är när någon eller några tillför sina specifika resurser, kompetenser och/eller kunskaper till en uppgift som man gemensamt har att utföra. Samverkan sker både internt och externt, dels genom att vi inom Elevhälsan bidrar med våra olika kompetenser och erfarenheter, men minst lika viktigt är samverkan med övriga nätverk i och utanför skolan.

Genom öppna Elevhälsomottagningar flera gånger i veckan vill vi skapa en arena för samverkan mellan skolans personal och Elevhälsans olika kompetenser där diskussion och planering kring elevers behov sker.

Värdegrund och normkreativa arbetsmetoder

Värdegrund

Skolans värdegrund ska genomsyra hela skolväsendet och därmed också Elevhälsans arbete. I skollagens första kapitel definieras syftet med utbildningen och i läroplanerna tydliggörs skolans värdegrund. Där står bland annat att "utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta kunskaper och värden", samt att "Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla".

För att främja allas lika värde utgår vårt värdegrundsarbete utifrån de sju diskrimineringsgrunderna; *Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning* och *Ålder*. Vidare förtydligar både *skollagen* och *diskrimineringslagen* (2008:567) att alla skall behandlas lika (1 kap, 8§ skollagen, 1 kap, 5§ diskrimineringslagen) och i *hälso-, och sjukvårdslagen* står att all vård ska ges med respekt för alla människors lika värde (2§ Hälso-, och sjukvårdslagen). Läroplanen (LGR11) säger också att "undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper" (LGR11 kap. 1). Det innebär i praktiken att vi som skola är skyldiga att bedriva ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter vilket bland annat innebär att ha ett *normkritiskt perspektiv*.

Samtidigt strävar Elevhälsan efter att vi bejaka *mångfalden* i synen på grundläggande värdegrundsfrågor. Oavsett vår filosofiska grundsyn är vår strävan att organisera skolan så att vi kan umgås med varandra, utan att diskriminera eller kränka varandras grundläggande rättigheter. Elevhälsan ser också som sin uppgift att arbeta mot ett gemensamt "vi" i vår syn på elevhälsa. Vi lägger därför stor vikt vid att ha en "hela skolan ansats" där vi alla tar ansvar för elevhälsan utifrån en gemensam värdegrund.

Normkreativa arbetsmetoder

På Årstaskolan lägger vi stor vikt vid att inte bara tänka på *vad* vi gör utan *hur* vi gör det och strävar efter att öka allas medvetenhet kring hur vi tillsammans samskapar vår miljö. Elevhälsoarbetet och arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är ständigt pågående och i ständig utveckling, vilket förutsätter att vi alla på skolan har ett självreflekterande och normkritiskt förhållnings sätt till både oss själva och verksamheten. Det kan i praktiken innebära att vi måste synliggöra normen snarare än det som till synes avviker. Normer kan vara både nödvändiga och bra, då de kan hjälpa att hålla ihop en grupp och få den att fungera. Ibland kan dock normer vara både begränsande och diskriminerande och ligga bakom uppkomsten av t.ex. psykisk ohälsa. Att behandla alla "lika" kan i praktiken innebära ett stort osynliggörande av alla som exempelvis inte är heterosexuella, med full funktionsförmåga, födda i Sverige eller passar in i den traditionella kvinno-/mansrollen. Därför måste ambitionen vara att behandla alla utifrån vars och ens förutsättningar.

Av dessa skäl behöver vi som skola problematisera över vilka normsystem på både individ-, skol-, och samhällsnivå som vi påverkas av och se om vi ifrågasätter dessa tillräckligt, så vi kan synliggöra och motverka strukturer som privilegierar eller diskriminerar enskilda individer eller grupper. Det kan en göra genom att uppmärksamma hur olika maktordningar hänger ihop med varandra (Intersektionalitet) och hur olika identiteter skapas som resultat av exempelvis religiositet, kön, sexualitet, klass och ålder. Vi tror också att språket är en viktig del i hur vi skapar vår verklighet och försöker påminna oss själva att beskriva skolans elever utifrån vad de gjort/sagt (verb) istället för hur de är (adjektiv).

Elevhälsoarbetets inriktning

Rent praktiskt delar vi in elevhälsoarbetet i fyra olika dimensioner;

Elevhälsans inriktning	Friskt (hälsa) (Salutogent perspektiv)	Sjukt (vård) (Patogent perspektiv)
Generella insatser på organisations-, eller gruppnivå	Främja hälsa	Förebygga ohälsa
Särskilda insatser på individnivå	Kontextuella åtgärder	Individinriktade åtgärder

Generella insatser utifrån en salutogen inriktning

I detta fall sker elevhälsoarbetet som ett *hälsofrämjande* arbete, som handlar om *proaktiva* insatser i form av temadagar kring hälsa, friskvård med fokus på alla elevers hälsa och välmående. Elevhälsans arbete inriktas exempelvis på skolans klimat och arbetsmiljö (alla hälsar på varandra) utifrån ett synsätt om att arbetsmiljön påverkar lärande och utveckling (lärmiljö/lärkultur). Elevhälsan ska genomsyra hela verksamheten utifrån en "hela skolan ansats". Fokus är på elever i *friskzon* istället för *riskzon*. Exempel på detta är när skolan arbetar med matsalsmiljön, värdegrund, likabehandling och trygghetsfrågor, projekt av olika slag, bemötande, språk (hur vi tilltalar varandra) skolans atmosfär, policyfrågor, hälsodagar/veckor, temaveckor, Årstafestival mm.

Generella insatser utifrån en patogen inriktning

I detta fall sker insatserna mer *reaktivt*, dvs. när man är steget efter och något redan har hänt. Arbetet sker på generell nivå och riktar sig mot vissa riskgrupper i syfte att *förebygga ohälsa*. Det kan exempelvis förekomma rökning eller droganvändning bland vissa elever i riskzonen och därför beslutar en sig för att arbeta med insatser för att motverka rökning och droger

Särskilda insatser utifrån en salutogen inriktning

Här sker elevhälsa som särskilda insatser, som inriktas mot enskilda elever som inte mår bra eller inte når skolans kunskapsmål utifrån ett *salutogent* och *hälsofrämjande* perspektiv på hälsa, lärande och utveckling (i jämförelse med ett patogent perspektiv). Elevens svårigheter kartläggs, analyseras och åtgärdas utifrån en helhetssyn, där elevens problematik ses som mer komplex utifrån sitt unika sammanhang; t.ex. utifrån skolan som arbetsmiljö, utifrån relationer till lärare, lärarens kompetens etc. (ett systemiskt perspektiv). Elevhälsoarbetet inriktas på skolans stöd till eleven och barnets svårigheter ses i relation till skolmiljön. Fokus är på elevens styrkor istället för dess svagheter. Stödet för eleven betonas och samverkan inom nätverket runt eleven är viktigt. Stöd ges också till pedagoger och mentorer i form av exempelvis handledning och konsultation eller stöd till eleven i form av extra anpassning eller särskilt stöd (ÅP).

Särskilda insatser utifrån en patogen inriktning

Detta handlar om individinriktade insatser inriktade på de elever som av en eller annan anledning inte mår bra, inte når kunskapsmålen eller har problem utifrån ett synsätt att det är elevens problem som ska utredas och åtgärdas. Orsaken till problemet bedöms ligga mer hos individen eller inom familjen än skolan och arbetet fokuseras på kanske på elev/familjeinriktade insatser utanför skolan i samarbete med andra instanser som socialtjänst eller BUP. Fokus ligger på utredningar och individuella förklaringar som leder till individinriktade åtgärder som t.ex. diagnoser och remisser.

Psykisk hälsa

Skolan är kort sagt en viktig arena för att främja elevers psykiska hälsa och för att tidigt uppmärksamma elever som av något skäl inte mår bra och behöver stöd. Därför behöver

alla som arbetar i skolan tidigt känna igen tecken på psykisk ohälsa och behov av stöd, men det är ett särskilt ansvar för elevhälsan. Dimensioner av psykisk ohälsa som Elevhälsan ansvarar för är följande;

- Psykosomatiska besvär.
- Nedstämdhet.
- Koncentrationssvårigheter.
- Bristande välbefinnande.
- Stress och ätstörningar.
- Problemens påverkan på elevens vardagsliv.
- Mobbning.
- Tobaks-, alkohol-/drogbruk.

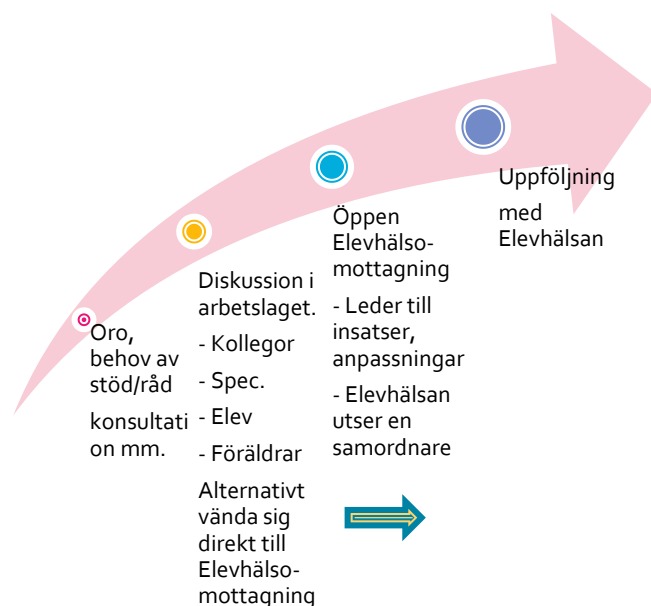
Struktur för elevhälsoarbetet

I enheterna

I den pedagogiska vardagen uppstår löpande situationer som kräver insatser av olika slag. Mentorn eller berörd pedagog kartlägger i första skedet situationen och söker lösning i samverkan med enheten, Speciallärare/specialpedagog, elev och föräldrar. Till hjälp finns en *Mall för elevhälsosamtal* (se bilaga 1), samt rutiner för åtgärdsprogram (ÅP) (se åtgärdsprocessen)

Öppna EHT mottagningar

Elevhälsan håller erbjuda sk "öppna" Elevhälsomottagningar som erbjuds vid fyra tillfällen under veckan. Personalen anmäler sig i förväg via e-posten eht.arstaskolan@stockholm.se På de öppna mottagningarna kan personal få tillgång till de olika professionerna inom Elevhälsan. Då personal känner en oro eller att ett behov uppstår kring en elev eller en klass förväntas hen vända sig till Elevhälsan via de öppna mottagningarna. Det kan handla om allt från att behöva prata av sig en kvart till att diskutera omfattande insatser. Tanken är Elevhälsan genom denna modell kommer att bli ett "nav" för alla potentiella problem/behov som uppstår på skolan.

På Elevhälsomottagningarna görs en inledande kartläggning av behoven och insatser planeras i samverkan med berörd personal. En samordnare utses från Elevhälsan som ansvarig för varje enskild ärende. Via de öppna Elevhälsomottagningarna kanaliseras ärenden vidare till relevant instans såsom kurator, speciallärare, specialpedagog, skolsköterska, skolläkare, trygghetsgrupp eller via remiss till utomstående myndigheter eller nätverk. Föräldrar/vårdnadshavare och övrigt familje-, socialt nätverk spelar en viktig roll i denna process.

Uppföljning planeras och de insatser/extra Anpassningar som fungerar fortsätter att implementeras eller leder vid behov vidare till utredning om särskilt stöd och Åtgärdsprogram (ÅP). Speciallärare/specialpedagog ansvarar för upprättandet av ett ÅP om kartläggningen visar behov av detta. På uppföljningsmöten med Elevhälsan utvärderas ÅP't och vid behov skrivs nytt. Uppföljningsmöten sker utifrån en elevs unika behov och kan involvera förutom eleven själv, föräldrar/vårdnadshavare, mentor samt annan berörd personal tillsammans med företrädare för Elevhälsan. Möten protokollförs (bilaga 3 & 4).

Samordnarskap

När flera är inblandade i ett elevärende kan det vara lätt att förlora överblicken över olika insatser, Anpassningar och framförallt analys och utvärdering. Samordnarskapet har vi därför utvecklat för att säkerställa kontinuitet i elevärenden. Samordnaren behöver inte själv utföra alla åtaganden kring en elev, men ansvarar för att de insatser och Anpassningar som är identifierade faktiskt sker. I praktiken kan det innebära att samordnaren följer upp med de inblandade personerna (t.ex mentor, specialpedagog, kurator eller annan personal) och bokar uppföljningsmöten samt att information kommuniceras till de som berörs (personal/föräldrar). Samordnaren dokumenterar det som sker runt en elev i form av minnesanteckningar som är tillgängliga för den samlade elevhälsan. Varje termin går

elevhälsan gemensamt igenom alla elevärenden. Förutom analys och utvärdering görs också bedömningen om insatser och anpassningar skall fortsätta eller om ett ärende kan avslutas. Om personal som lyft ett elevärende vill kommunicera med elevhälsan för att ge information eller få återkoppling är det i första hand samordnaren som skall kontaktas.

Schema öppen Elevhälsomottagning

Dag	Förmiddag 1	Förmiddag 2	Eftermiddag 1	Eftermiddag 2
Onsdag		13.00-13.45	14.30-15.15	15.45-16.30
Fredag	09.45-10.30			

Individuellt stöd

Tumregeln är att stöd från Elevhälsan sker efter konsultation i de öppna mottagningarna. Däremot vet vi att det kan uppstå situationer då man behöver ta direkt kontakt med någon inom Elevhälsan. Då är man välkommen att mejla eller knacka på för ett samtal alternativt bokning av en separat tid. För kontaktuppgifter se bilaga 1.

Handledning

Inom Elevhälsan kan de olika yrkeskompetenserna vid behov också erbjuda individer eller grupper handledning som stöd i det vardagliga arbetet. Handledningen skräddarsys utefter behov och efterfrågan.

Periodiserade insatser

Sedan ett år tillbaka har Elevhälsan med framgång arbetat med s.k. *periodiserade insatser*. Periodiserade insatser är skräddarsydda insatser då flera kompetenser inom Elevhälsan arbetar tätt jämte pedagoger med en noggrant utarbetad arbetsplan under en begränsad tidsperiod. Detta sker då behoven är komplexa och ofta på en klass eller gruppnivå.

Kompetensutveckling

Vi på Årstaskolan värderar inspiration högt och arrangerar med jämna mellanrum föreläsningar för skolans personal. Föreläsningarna ska spegla behoven på skolan i form av pedagogik, elevhälsa och värdegrundsarbete mm och till dessa använder vi oss av både interna och externa föreläsare.

Open space

Som ett sätt att öka delaktighet, transparens och samverkan anordnas en gång per termin ett sk. "Open space" för personalen på skolan. Ett Open space är en personalkonferens som innebär att personalen själva får välja ämnen eller teman för diskussion som sedan

diskuteras i mindre grupper över hela skolan. Ämnen och teman bestäms på dagen och allokeras en sal. Grupperna skapas genom att man går till den sal som har ett ämne man vill diskutera. Syftet är inte att producera resultat utan att ge utrymme för reflektion och inspiration.

Ansvarsfördelning - "hela skolan ansats"

"Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dem...//...Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar" (LGR11 kap. 1)

En hela skolan ansats innebär att vi alla oavsett profession tar ett gemensamt ansvar. Vi har förutom vårt arbetslag Elevhälsan personal som på olika sätt ansvarar för elevens lärande och sociala utveckling.

Alla vuxna på skolan

Alla som arbetar på skolan har ett ansvar att uppmärksamma problem/behov. Det är också viktigt att "se" eleverna, samtala med dem och skapa goda relationer.

Pedagoger

Ämneslärare, undervisande lärare och fritidspedagoger diskuterar elevers behov utifrån elevhälsomallen och vid behov kontaktar de den öppna Elevhälsomottagningen för stöd/konsultation. De gör underlag till pedagogisk utredning som de lämnar till mentor med förslag till åtgärder.

Mentorn

Mentor har ett ansvar att skapa sig en god bild över elevens skolsituation, samt ta emot och ge relevant information angående eleven till berörda parter. Mentor ser också till att åtgärder vidtas när så behövs. Mentor har också hjälp av arbetslaget, övriga undervisande lärare, fritidspedagoger samt Elevhälsan.

Arbetslaget

Diskuterar elever utifrån elevhälsoperspektiv och har som stöd en mall för elevhälsosamtal (bilaga 2).

Trygghetsgruppen

Rektor Kalle Enström är den som har det huvudsakliga ansvaret, men det finns en Trygghetsgrupp som i nära samarbete med rektor ansvarar för mycket av det löpande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Trygghetsgruppen ansvarar för

tryggheten på skolan, utvärdering utifrån tidigare resultat och ansvarar för det främjande och förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Trygghetsgruppen ägnar sig även åt elevinflytande, informationsspridning genom klassrumsmaterial och föreläsningar, trivselenkäter mm. Trygghetsgruppen leds av Nina Park och Olof Hedtjärn. Övriga medlemmar är Elsa Garphult, Jimmy Jansson, Ann-Charlotte Knutsson, Lina Voigt-Lind, Johanna Figaro, Boris Guerrero, Therese Croon, David Cederhöjd, Cecilia Granqvist och Martin Brav. Trygghetsgruppen träffas var tredje vecka.

Elevhälsan

Ansvarar för det övergripande elevhälsoarbetet på skolan samt enskilda elevers psykosociala situation och utreder elever i behov av särskilt stöd.

Elevhälsan har kontinuerliga möten där ärenden följs upp genom sk. *öppna Elevhälsomottagningar*.

Elevhälsan kartlägger behov och identifierar främjande och förebyggande insatser. Med sina olika kompetenser bidrar Elevhälsan till att hitta relevanta åtgärder, samverkar med personal och hem samt övriga nätverk såsom BUP och Socialtjänst och har kontakt med andra instanser och myndigheter när så behövs.

Elevhälsan ser till att handlingsplaner rörande elevhälsa finns och hålls uppdaterade; arbetsplan för elevhälsoarbetet, krisplan, antidrogplan och rutiner för arbete med frånvarande elever. Elevhälsan för minnesanteckningar och protokoll som förvaras inlåsta.

Elevhälsan träffar fortlöpande skolans arbetsenheter. Elevhälsan erbjuder stöd för elever, klasser och personal. Elevhälsan träffas regelbundet för att identifiera övergripande elevhälsofrågor samt planera för främjande insatser. Utvärdering av läsårets elevhälsoarbete görs i juni varje år.

Rektor

Har det övergripande ansvaret för elevhälsoarbetet på Årstaskolan och ansvarar för att elevhälsans organisation och mötesstruktur är känd för skolans personal. Rektor närvarar löpande på de öppna Elevhälsomottagningarna.

Biträdande rektor

De biträdande rektorerna närvarar på delegation från rektor. De bidrar med den strategiska överblicken, kommunikation mellan personal och enheter, kopplingen till ledningsgruppen samt beslutsfattande.

Skolsköterska och skolläkare

När eleverna börjar i förskoleklass tar skolhälsovården (SHV) över från Barnhälsovården (BVC) i det förebyggande arbetet. Skolhälsovården är elevernas företagshälsovård och följer elevernas hälsoutveckling ända upp tills de lämnar gymnasiet. Skolhälsovården omfattar fortlöpande hälsobesök, hälsosamtal och vaccinationer. Den kan i vissa fall utföra enklare sjukvårdsinsatser. Skolhälsovården är också rådgivande i frågor angående elevernas hälsa. Vi har två skolsköterskor på plats i skolan på hel, respektive halvtid samt en

skolläkare var fjortonde dag. I vissa fall behöver elever utredas vidare och då remitterar skolhälsovården vidare relevanta instanser. Mer specifikt bidrar skolsköterskan med att;

- Tillföra medicinsk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet
- Bidra i arbetet med lärmiljön.
- Vid hälsobesöken identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av stöd/särskilt stöd.
- I samverkan med övrig skolpersonal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor.
- bidra med medicinsk kunskap om skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling.

Kurator

Skolkurator bistår med sin psykosociala kompetens i skolan och ser då till elevens hela skolsituation. Detta för att spåra och undanröja hinder för psykiskt välmående och inge framtidshopp, så att eleven kan tillgodogöra sig undervisningen. För att uppnå det samarbetar skolkurator med föräldrar, elever, lärare och Elevhälsa. Elever erbjuds ofta stödsamtal med ett terapeutiskt förhållningssätt, till skillnad från terapeutisk behandling. Skolledning och personal erbjuds konsultation och handledning. Skolkurator har kontakter med externa myndigheter och nätverk, såsom socialtjänst, BUP, fältassistenter och polis. Mer specifikt bidrar kuratorn med att;

- Tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i arbetet med att utforma pedagogiska strategier.
- Bidra i arbetet med lärmiljön utifrån ett systemiskt perspektiv.
- Utredda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om stöd och särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevernas mottagande i grund- och gymnasiesärskola.
- Ge handledning och konsultation till skolpersonal.
- Bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling.
- Bidra med kunskaper om samhällets stödsystem.
- Delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling.
- Ta till vara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i elevhälsans övriga arbete.

Specialpedagogik

Specialpedagogiken är ett kunskaps- och forskningsområde som har sin grund i pedagogiken. Den ansvarar sammanfattningsvis för undervisning och pedagogiska insatser till elever med behov av stöd samt handledning/rådgivning till personal.

Inom specialpedagogiken arbetar i första hand två yrkeskategorier, speciallärare och specialpedagoger.

Speciallärare

Arbetar i första hand med:

- Direkt undervisningsstöd till elever
- Arbete på grupp- och individnivå
- Förebild/modell för andra lärare
- Läromedel mm för enskilda elever
- Extra anpassningar
- Planering med lärare
- Uppföljningar och utvärdering av anpassningar och undervisningsstöd
- Stöd till lärare
- Projekt och utvecklingsarbeten

Specialpedagog

Arbetar i första hand med:

- Handleda och agera bollplank för lärare och fritidspersonal
- Fortbildning
- Kartlägga hinder i lärandemiljön
- Generella pedagogiska/praktiska anpassningar i lärmiljön
- Tillhandahålla alternativa pedagogiska verktyg för de elever som behöver.
- Skriva pedagogiska utredningar och åtgärdsprogram
- Serva speciallärare
- Samordning för de elever med insatser på flera håll
- Projekt och utvecklingsarbeten

Skolpsykolog

Skolpsykologen arbetar med rådgivning, konsultation, utredning och förebyggande arbete. Kompetensen omfattar bland annat utvecklingspsykologi, inlärningspsykologi, kunskap om barns och ungdomars psykiska funktionshinder, grupp- och organisationspsykologi samt kriser och konflikter. Kärnan i skolpsykologens verksamhet är barnet, dess utveckling, behov och lärande. Samtal är psykologens viktigaste verktyg i allt stödjande arbete, också när det gäller utredning och behandling.

I kartläggande och stödjande samtal med pedagogerna bidrar psykologen med specialistkunskaper och en helhetssyn på barnet med dess förutsättningar, livssituation och faktorer i förskolan/skolan. Ökad förståelse för det enskilda barnet och därmed genomtänkta åtgärder och förhållningssätt leder till goda utvecklingsmöjligheter och lärandemiljöer för barn i svårigheter.

Konsultation är en psykologisk metod för att hjälpa pedagogen i arbetet med barn, elever eller klasser. Syftet med konsultation är att ge pedagogen ökad skicklighet och kunskap i yrkesrollen. Vanligtvis handlar det om att träffas 3-5 gånger med några veckors mellanrum kring ett specifikt problem som diskuterats fram. Metoden gör det möjligt att lyfta känsliga problem kopplade till pedagogens uppdrag utan att blanda in elev och föräldrar.

Konsultation kan bidra till:

- Stöd i det pedagogiska arbetet.
- Ökad kunskap om barns psykiska utveckling.
- Möjlighet att stanna upp och reflektera över det egna arbetet.
- Hjälpa att förstå egna känslor i mötet med elever, klasser och/eller föräldrarna.
- Bättre förutsättningar att klara av relationerna i arbetet.
- Mindre stress och överbelastning i arbetet.
- Insikt om organisationens betydelse för arbetet med eleverna.
- Psykologisk kunskap om skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling.

För somliga barn uppstår svårigheter i mötet med förskolan eller skolan när barnets behov och de krav som lärandemiljön och organisationen ställer på dem inte stämmer överens. Då kan en skolpsykologisk utredning behövas.

En skolpsykologisk utredning och bedömning av en elev kan bidra i arbetet med att utforma pedagogiska strategier. Utredningen kan handla om inlärningssvårigheter, känslomässiga eller psykiska problem, neuropsykologisk funktionsnedsättning, utvecklingsbedömning eller andra svårigheter som eleven uppvisar. En skolpsykologisk utredning kan ge underlag till åtgärdsprogram, råd och stöd till elev, personal och föräldrar samt vid behov ge förslag på fortsatta insatser och samarbete med andra verksamheter.

Mer specifikt bidrar skolpsykologen med att;

- Tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet.
- Bidra i arbetet med lärmiljön
- Ge handledning/konsultation till skolans personal.
- Genomföra utredningar och bedömningar av elev för att bidra i arbetet med att utforma pedagogiska strategier.
- Bidra med kunskap om psykiska besvär.
- Bidra med psykologisk kunskap om skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling.

Studie och yrkesvägledare (SYV)

SYV har som huvudsaklig uppgift att informera och vägleda elever enskilt eller i grupp inför gymnasievalet. SYV arbetar även med att göra aktiva ämnesval under skolår 5-9, hålla kontakten med vårdnadshavare vid studie-, och ämnesvalstillfällen. SYV deltar i vissa fall i Elevhälsans arbete.

Elevhälsans rutiner

Dokumentation

Elevhälsans insatser handlar ofta om verksamheter och processer där det finns krav på dokumentation, och det gäller generellt för ärenden som leder till myndighetsbeslut. I skolan finns det exempelvis krav på åtgärdsprogram (ÅP) för elever som behöver särskilt stöd, anmälningsplikt/dokumentation vid frånvaro, liksom dokumentation av utredning för ansökan för en elev till grundsärskolan, gymnasiesärskolan och specialskolan. Vidare finns det bestämmelser om dokumentationskyldighet vid kränkande behandling och om ett barn far illa.

Skolläkare och skolsköterska faller inom ramen för patientsäkerhetslagen och då gäller att det förs patientjournal. Skolpsykologer har skyldighet att föra patientjournal när de utför hälso-, och sjukvård.

Skolkuratoren har en dokumentationskyldighet när det gäller handläggning i enskilda elevärenden. Skolkuratorns dokumentation i elevärenden ska däremot hanteras med försiktighet eftersom de oftast omfattas av stark sekretess. För psykosociala insatser inom ramen för faktiskt handlande finns inget dokumentationskrav.

Även för Speciallärare/-pedagogiska insatser gäller dokumentationskrav i ärendehandläggning av enskilda elevärenden, till exempel ärenden om särskilt stöd. Det finns ett starkt sekretesskydd för uppgifter inom ramen för Speciallärarens/specialpedagogens insatser vilket ska beaktas vid hantering av dokument.

Uppföljning och återkoppling

Stöd från Elevhälsan sker efter en konsultation via de öppna Elevhälsomottagningarna. Där diskuteras ärendet tillsammans med den som söker hjälp eller stöd/konsultation. Dessa möten protokollförs och de delas med relevanta parter. Det bestäms också en tid för uppföljning och den som är utsedd till samordnare för ärendet har det övergripande ansvaret för att insatser, kommunikation och uppföljning sker. Tanken med de öppna Elevhälsomottagningarna är att de flesta samtal sker med alla berörda parter samlade, vilket minskar behovet av senare återkoppling.

Avslut

Efter konsultation och uppföljning utvärderas insatserna och om behovet har blivit tillgodosetts avslutas ärendet hos Elevhälsan och öppnas igen först vid nästa konsultation.

Sekretess

Sekretess innebär att en uppgift inte får lämnas ut, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt.

Elevhälsans arbete kräver ofta att Elevhälsan har ett fungerande informationsutbyte med annan personal på skolan, liksom externt med t.ex. hälso-, och sjukvård och socialtjänst. Informationsutbytet skall dock ske inom ramen för reglerna om offentlighet och sekretess för offentliga verksamheter. För Elevhälsan gäller *stark sekretess* för uppgifter om en elevs

personliga förhållanden inom de psykologiska, psykosociala och Speciallära-, specialpedagogiska insatserna. För särskilt elevstödande verksamhet i övrigt gäller sk. *svag sekretess*. Personal inom elevhälsan kan, med undantag för skolläkare och skolsköterska dock lämna sekretessbelagda uppgifter mellan sig om det behövs för att handlägga ett ärende eller bedriva verksamheten. Skolläkare och skolsköterska är en självständig verksamhetsgren inom elevhälsan med samma regler som övrig hälso-, och sjukvårdspersonal vilket kräver sekretessprövning i de fall man vill lämna ut uppgifter till elevhälsans övriga personal. I sällsynta fall kan dock skolläkare och skolsköterska ge uppgifter till rektor eller Elevhälsan om det krävs för att en elev skall få nödvändigt stöd. Detta sker i de undantagsfall då elevens rätt till utbildning går före skyddet av elevens integritet som patient och skall därför tillämpas restriktivt. Samtycke skall alltid sökas i första hand.

Skolpsykologernas verksamhet anses inte vara en självständig verksamhetsgren i förhållande till skolans verksamhet i övrigt men omfattas av sk. *inre sekretess*, vilket innebär att det inte finns någon sekretess mellan skolpsykologen och annan personal och de kan delge sekretessbelagd information till annan skolpersonal om de behöver den för att fullgöra sina arbetsuppgifter. Delning av information bör dock alltid ske med visst omdöme.

Anmälningsskyldighet

Skolan har ett särskilt ansvar att uppmärksamma de elever vars situation utgör ett hinder för deras inläring. Skolan har även ett ansvar för att uppmärksamma elever som far illa eller som uppvisar tecken på ohälsa. Generellt rekommenderas alla att anmäla misstankar om att barn far illa till socialtjänsten. Vi som är anställda inom skolan har dessutom *anmälningsskyldighet* om vi i vår verksamhet misstänker att ett barn far illa. I lagen står det att anmälningsskyldiga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Socialnämnden får i sin tur informera skolan om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. En förutsättning för att lämna ut sådan information till oss som anmälare är att socialtjänsten inte bedömer att det är olämpligt.

Socialnämnden bör sedan erbjuda barnet, vårdnadshavaren och den som har gjort en anmälan ett möte, om det är lämpligt med hänsyn till barnets bästa.

Bilaga 1 - Kontaktuppgifter

Kontakt med Elevhälsan sker i första hand via Elevhälsans egen e-post adress;

eht.arstaskolan@stockholm.se

För direkt kontakt med EHT se kontaktlista nedan.

Befattning	Namn	Telefon	E-post
Rektor	Kalle Enström	508 46217	kalle.enstrom@stockholm.se
Bitr. Rektor (7-9)	Ulla Wettring	508 46 294	ulla.wettring@stockholm.se
Bitr. Rektor (4-6)	Johan Engström	508 14070	johan.engstrom@stockholm.se
Bitr. Rektor (F-3)	Ingrid Bäckström	50846205	ingrid.backstrom@stockholm.se
Bitr. Rektor (F-3)	Susanne Van Der Kwast	50846289	susanne.vanderkwast@stockholm.se
Specialpedagog	Nina Park	508 46222 0761246222	christina.park@stockholm.se
Specialpedagog	Emma Hallgren (Fa ledig t.o.m. v44)	508 46 235	emma.hallgren@stockholm.se
Speciallärare	Charlotte Jakobsson	508 46 235	charlotte.jakobsson@stockholm.se
Speciallärare	Per Lundkvist	508 46 200	per.lundkvist@stockholm.se
Speciallärare	Barbro Nilson	508 46 287	barbro.nilson@stockholm.se
Speciallärare	Kerstin Sellberg	508 46 235	kerstin.sellberg@stockholm.se
Speciallärare	Maria Flaschner	508 46 235	maria.flaschner@stockholm.se

Speciallärare	Jonas Johansson	508 46 235	jonas.johansson@stockholm.se
Resurspedagog	Osman Cloarec	50846293 / 0761246293	osman.cloarec@stockholm.se
Elevcoach	Calle Drugge	0707571911	calle.drugge@stockholm.se
Kurator	Martin Brav (Fa-ledig t.o.m. v 44)	508 46212	martin.brav@stockholm.se
Kurator	Olof Hedtjärn (Fa-ledig fr.o.m. v 45)	508 46290	olof.hedtjarn@stockholm.se
Skolsköterska (Mån/tis/ons)	Monica Pettersson Baumgart		
Skolsköterska	Susanne Jonsson Fröler	508 46291	susanne.m.jonsson@stockholm.se
Skolläkare	Dalia Cohen	508 46291	dalia.cohen@stockholm.se
Skolpsykolog	Sandra Wrangdahl	076123 22 85	sandra.wrangdahl@stockholm.se
Kompishundar	Bolla, Cherie, Nova & Hallon	508 46 200	arstaskolan@stockholm.se

Bilaga 2 - Mall för elevhälsosamtal

Nedan följer en enkel mall på hur ett samtal om elevhälsa och likabehandling på skolan kan struktureras. Den kan appliceras på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå. Detta samtal kan också vara användbart som underlag inför en ev. pedagogisk utredning.

Oro

Detta handlar om det som ofta beskrivs som "oro" eller "problem". Under denna punkt kan man formulera vad det är som skapar oro eller upplevs som "problem". Det kan hjälpa att identifiera för vem eller vilka detta är en "oro" eller "problem" och i vilket sammanhang det är.

Vad fungerar?

För att inte fastna i problemställningar kan det hjälpa att påminna sig om vad som fungerar, med vilka personer och i vilket sammanhang det fungerar i. Detta kan ge ledtrådar till att hitta en konstruktiv väg framåt, men också påminna de vuxna om vad de gör som fungerar. En bra modell heter "blomman" (se nedan) Exempel på frågor i blomman;

När fungerar det? (specifika situationer)

Var fungerar det? (olika lärandemiljöer)

Med vem/vilka fungerar det?

Finns det motbilder?

Kan vi revidera
frågeställningen?

Vilka ämnen?

Vilka skillnader ser vi
i arbetslaget?

Vilka platser?

Hur samarbetar vi?

Vad kan bli bättre?

Här kan man försöka identifiera de områden där det finns utrymme för förbättring. De saker som "fungerar" kan vara ledtrådar.

Främjande/Förebyggande insatser

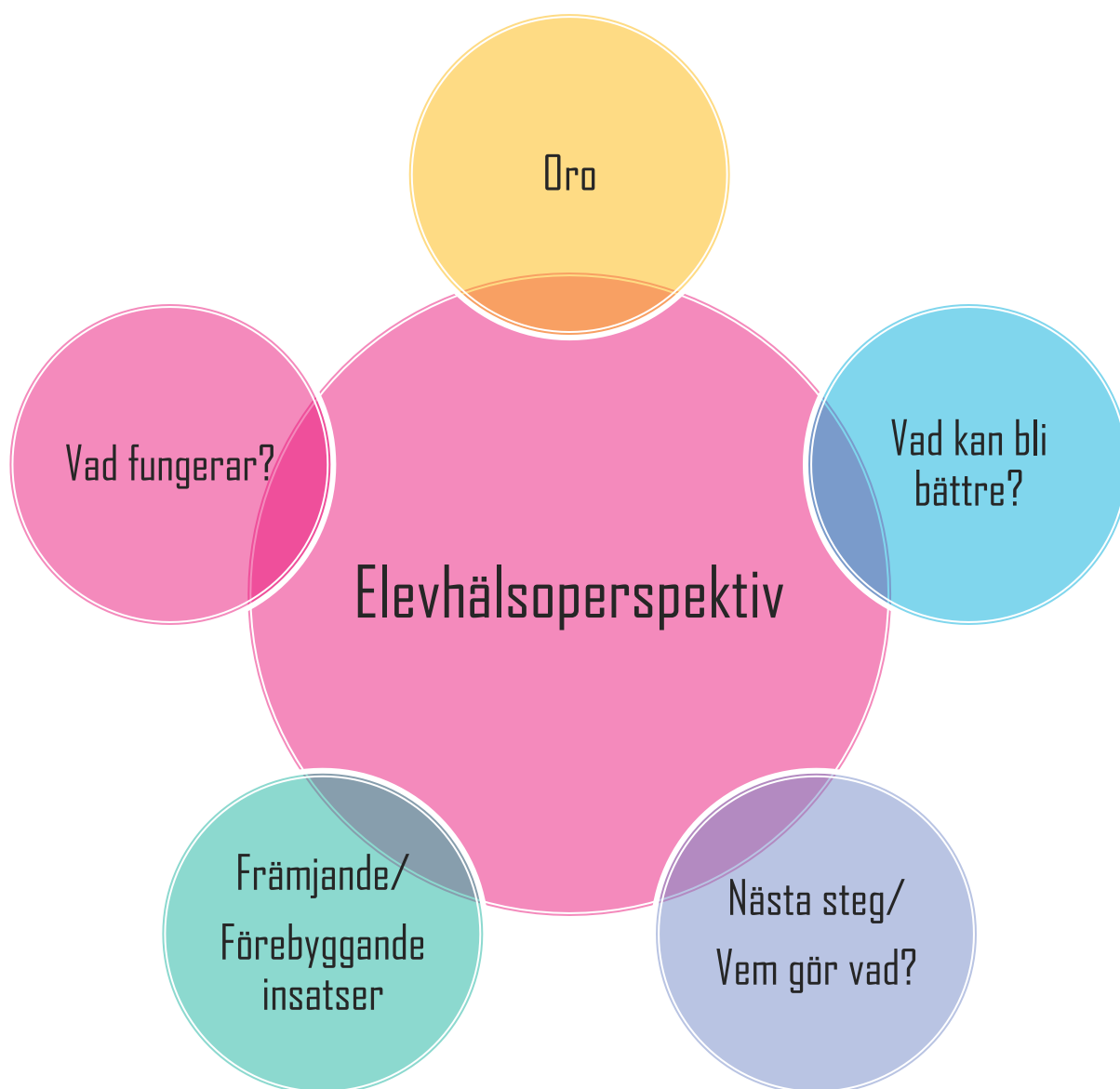
Det är viktigt att påminna sig om det viktiga arbete man gör som vuxen dvs främjande insatser. På vilket sätt bidrar man redan nu till att skapa förutsättningar för elevers hälsa och välbefinnande, trygghet, goda relationer, attityder, samverkan och förståelse? Förebyggande insatser handlar om att identifiera de insatser man redan gör för att förhindra och minska de "problem" och utmaningar som finns, som att titta på vilka anpassningar som redan görs utifrån t.ex. läromedel och individuella förutsättningar? Vilket stöd ges?

Nästa steg/Vem gör vad?

Här identifierar man på vilket sätt man vill gå vidare. T.ex att prata med elev, förälder, Elevhälsa, göra pedagogisk utredning, be om Specialpedagogiska insatser mm. Det kan vara bra att skriva ner vem som skall göra vad och inom vilken tidsram detta skall ske.

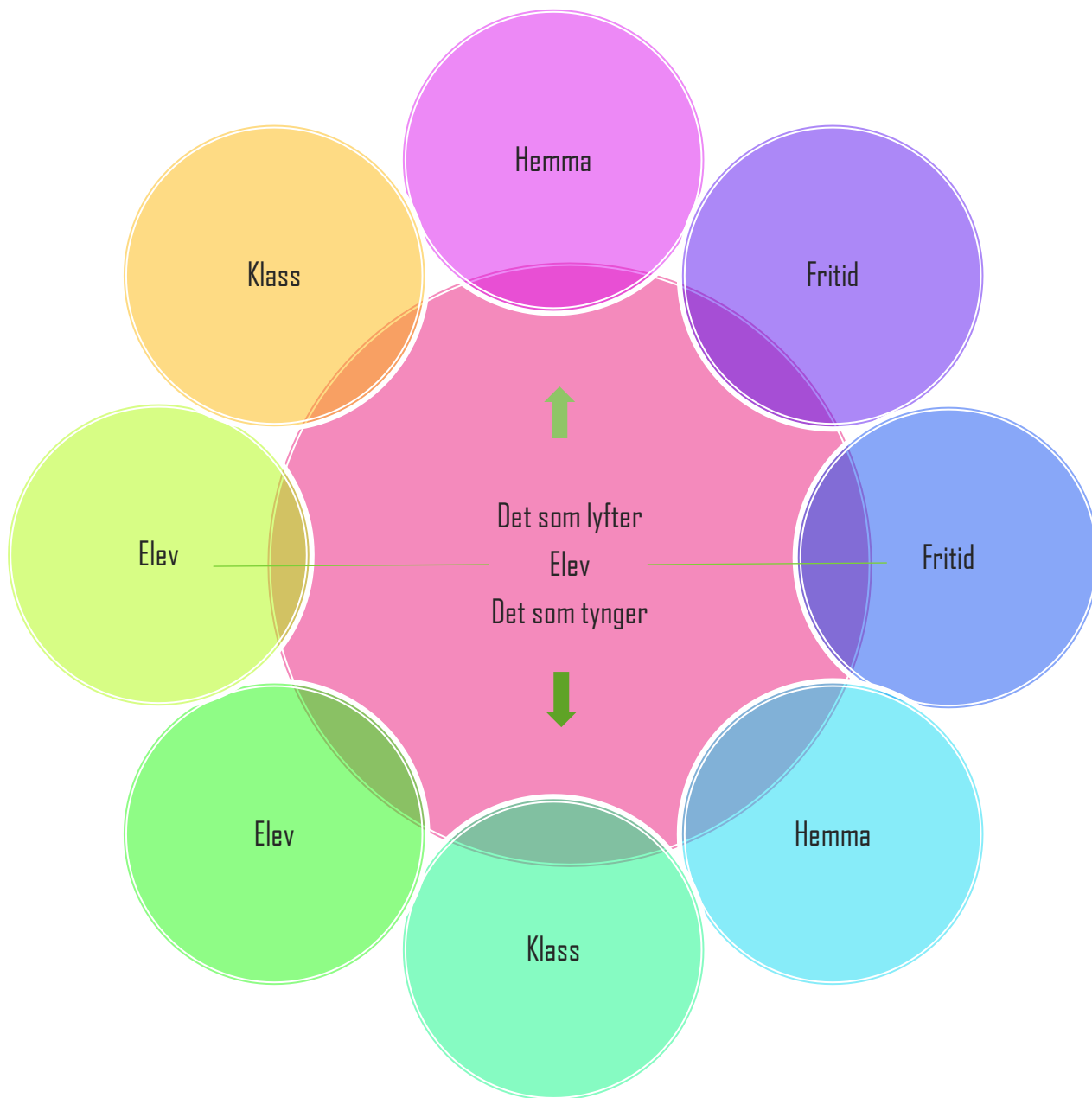
Modell för att strukturera ett elevhälsosamtal i arbetslaget

De olika infallsvinklarna beskrivna ovan kan illustreras med modellen nedan

”Blomman” – Modell för kartläggning av vad som fungerar/inte fungerar.

Denna modell kan ritas upp och fyllas i tillsammans inom arbetslaget för att kartlägga olika observationer om en elev.

Bilaga 3 – Minnesanteckning Öppen Elevhälsomottagning

MINNESANTECKNING

Datum;

Närvarande;

Protokollförare;

Datum	Elev/klass	Frågeställning	Insats/ anpassning	Ansvarig	Datum uppföljning/avslut

Rektors underskrift

Namnförtydligande

Bilaga 4 – Åtgärdsprocess

ÅTGÄRDSPROCESS

Om en elev har svårigheter med att tillgodogöra sig läroplanens krav på lärande i skolan ska vi i första hand lösa dessa inom den ram som ges alla elever och ge dem **extra anpassningar**ⁱ. Om en elev får extra anpassningar dokumenteras detta i elevens individuella utvecklingsplan i de årskurserna 1-5 där sådana upprättas. För elever i årskurs 6-9 dokumenteras de extra anpassningarna i ett särskilt dokument i Skolwebben. En del elever behöver dock mer stöd i andra former, så kallat **särskilt stöd**ⁱⁱ. Det särskilda stödet är ett komplement till, och/eller istället för, den reguljära utbildningen. Vi ska sträva efter att ge stödet i klassituationen. Om det är bättre för eleven ska dock stödet ges i en annan miljö.

Bestämmelserna ställer krav på att det finns rutiner för hur personalen ska rapportera till rektor när det blir aktuellt att bedöma om en elev är i behov av särskilt stöd. På Årstaskolan ska ett möjligt behov av särskilt stöd rapporteras till för enheten ansvarig speciallärare eller specialpedagog som i sin tur informerar rektor (biträdande rektor) eller genom elevhälsans öppna mottagningar där rektor eller biträdande rektor deltar.

Rutin för åtgärdsprogram och pedagogisk utredning

Uppmärksamma

Alla som arbetar på Årstaskolan ska uppmärksamma de elever som riskerar att inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot de kunskapskrav som minst ska uppnås. Personalen ska då se till att behovet tillgodoses genom extra anpassningar. Om de extra anpassningarna inte ger tillräckligt stöd anmäls detta vidare till rektor via specialpedagog eller speciallärare. Det kan finnas fall då personalen direkt bedömer att extra anpassningar inte är tillräckliga. Då sker en anmälan till rektor via speciallärare/specialpedagog direkt.

Utreda

Rektor eller av rektor delegerad person, beslutar om att en utredning ska inledas och delegerar vem som ansvarar för den pedagogiska utredningen. De kollegor som undervisar/möter eleven bidrar med kunskap. Elev och vårdnadshavare ska också vara delaktiga i utredningen. Samråd om utredningen ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt.

Dokumentation: Utredningen dokumenteras i Skolverkets blankett; Utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Blanketten finns i Skolwebben.

Förvaring: Originallet av utredningen läggs till registrator för diarieföring. Kopia på utredningen läggs i rektors fack, ansvarig specialpedagog/lärares fack samt skickas hem till vårdnadshavarna.

Upprätta

Om utredningen visat på att eleven är i behov av åtgärdsprogram beslutar rektor eller av rektor delegerad person om att åtgärdsprogram ska upprättas. Specialpedagog/speciallärare ansvarar för att ett sådant upprättas tillsammans med eleven och vårdnadshavare och mentor/klasslärare. Åtgärdsprogrammet ska om möjligt signeras av berörda personer. Vårdnadshavarna **ska** skriftligen

informerar om hur ett eventuellt överklagande av innehållet i åtgärdsprogrammet ska genomföras. Det ska alltid upprättas åtgärdsprogram för de elever som får studiehandledning. När åtgärdsprogrammet är klart informerar specialpedagog/speciallärare berörda personer om dess innehåll.

Dokumentation: Beslut om att upprätta åtgärdsprogram görs i Skolverkets blankett; Beslut om åtgärdsprogram för en elev som behöver särskilt stöd. Blanketten finns på Skolwebben och är samma dokument som används för att skriva åtgärdsprogrammet.

Förvaring: Originalen av beslutet om åtgärdsprogram samt åtgärdsprogrammet läggs till registrator för diarieföring. Specialpedagog/speciallärare ser till att de som behöver får en kopia på åtgärdsprogrammet. Kopia på åtgärdsprogrammet skickas hem. På åtgärdsprogrammet finns information om hur en eventuell överklagan går till.

Om åtgärdsprogram ej är aktuellt

Om utredningen visar på att eleven inte är i behov av särskilt stöd ska inte ett åtgärdsprogram upprättas. Beslutet om att inte upprätta åtgärdsprogram ska dokumenteras av rektor eller av rektor delegerad person. Vårdnadshavarna ska skriftligen informeras om hur ett eventuellt överklagande av beslutet om att inte upprätta åtgärdsprogram går till.

Dokumentation: Beslutet dokumenteras i Skolverkets blankett; Beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram som finns på Skolwebben. På beslutsblanketten finns information om hur en eventuell överklagan går till.

Förvaring: Originalen av beslutet läggs till registrator för diarieföring. Kopia på beslutet ges/skickas till vårdnadshavare. På beslutet finns information om hur en eventuell överklagan går till.

Utvärdering

Specialpedagog/speciallärare ansvarar för att beslutade åtgärder i programmet följs upp och utvärderas tillsammans med mentor/klasslärare, eleven och vårdnadshavarna. Utvärderingen signeras av berörda personer. Visar utvärderingen på att eleven är i behov av fortsatta åtgärder beslutas om ett nytt åtgärdsprogram och processen går vidare från rubriken **upprätta** i åtgärdsrutinen.

När det bedöms att eleven inte är i behov av fortsatt särskilt stöd avslutas åtgärdsprogrammet i samråd med eleven och dess vårdnadshavare. Beslutet fattas av rektor eller av rektor delegerad person. Beslutet dokumenteras på avsedd blankett.

Dokumentation: Utvärderingen dokumenteras i Skolwebben i samma dokument där åtgärdsprogrammet skrevs.

Beslut om att avsluta ett åtgärdsprogram dokumenteras i Skolverkets blankett; Beslut om att avsluta åtgärdsprogram. Blanketten finns på Skolwebben.

Förvaring: Originalen av utvärdering av åtgärdsprogrammet samt beslutet om att avsluta åtgärdsprogram läggs till registrator för diarieföring. Kopia på utvärderingen av åtgärdsprogrammet samt beslut om att avsluta åtgärdsprogrammet skickas hem. På beslutet finns information om hur en eventuell överklagan går till.

ⁱ **Extra anpassningar** är en stödinsats av mindre ingripande karaktär som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Exempel på extra anpassningar kan vara att hjälpa en elev med att planera och strukturera ett schema över skoldagen, eller ge extra tydliga instruktioner eller stöd för att sätta igång arbetet.

Även ledning i att förstå texter, förklaringar av ett ämnesområde på ett annat sätt eller färdighetsträning inom ramen för den ordinarie undervisningen, exempelvis lästräning, är att anse som extra anpassningar. Särskilda läromedel eller särskild utrustning, till exempel hjälpmedel för att förstå och passa tider samt digital teknik med anpassade programvaror kan även, som huvudregel, ingå inom ramen för extra anpassningar. Till extra anpassningar hör även

enstaka specialpedagogiska insatser. Det kan vara en speciallärare som under en kort tid, till exempel två månader, arbetar tillsammans med eleven. (Definition från Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, 2014)

ⁱⁱ **Särskilt stöd** handlar om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det är insatsernas omfattning eller varaktighet, eller både omfattningen och varaktigheten, som skiljer särskilt stöd från det stöd som ges i form av extra anpassningar. (Definition från Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, 2014)